

OPĆE INFORMACIJE O DRUŠTVU FIMA-VRIJEDNOSNICE d.o.o.

I. INFORMACIJE O INVESTICIJSKOM DRUŠTVU

FIMA-VRIJEDNOSNICE društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti sa sjedištem u Varaždinu, Vrazova 25, skraćena tvrtka: FIMA-VRIJEDNOSNICA d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo), upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Varaždinu pod matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 070052968, OIB: 45194911051. Temeljni kapital društva iznosi 1.000.000,00 kn i uplaćen je u cijelosti u novcu.

Društvo posluje pod nadzorom Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: HANFA) i u skladu s odobrenjem za rad, izdanim od strane HANFA-e, sa sjedištem u Zagrebu, Franje Račkog 6, pod brojem Klasa: UP/I-451-04/09-02/18, Ur. broj: 326-111/09-7 od 09. srpnja 2009., koje je izmijenjeno odnosno dopunjeno Rješenjem broj Klasa: UP/I-451-04/12-02/14, Ur. broj: 326-332-12-4 od 06. prosinca 2012. i Rješenjem broj KLASA: UP/I-451-04/13-02/9, Ur. broj: 326-332-13-02 od 04. listopada 2013.

FIMA-VRIJEDNOSNICE d.o.o. je ovlašteno za obavljanje djelatnosti iz članka 5. stavka 1. točaka 1., 2., 4., 5. i 7., te stavka 2. točaka 1.-5. Zakona o tržištu kapitala, odobrenje za rad odnosi se na prenosive vrijednosne papire, instrumente tržišta novca, jedinice u subjektima za zajednička ulaganja i izvedenice. Društvo je ovlašteno držati financijske instrumente i novčana sredstva klijenata.

Društvo, osim u sjedištu u Varaždinu, posluje i putem ureda u Osijeku, Zagrebu i Rijeci te putem vezanih zastupnika navedenih u dodatku Politici izvršavanja naloga i na službenoj Internetskoj stranici pri čemu svi vezani zastupnici Društva imaju sjedište u Republici Hrvatskoj. Društvo je član Zagrebačke burze d.d. Zagreb i Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. Zagreb (u daljnjem u tekstu: SKDD). Društvo je u skladu s provedenim postupkom notifikacije ovlašteno pružati investicijske usluge i obavljati investicijske aktivnosti i na području Slovenije. Informacije o Društvu javno su dostupne putem službenih Internetskih stranica Društva, HANFE i Sudskog registra Republike Hrvatske.

Predmetne informacije o Društvu i uslugama Društva objavljene su na službenoj Internetskoj stranici Društva.

II. SUSTAV UPRAVLJANJA INVESTICIJSKIM DRUŠTVOM

Uprava je uspostavila i primjenjuje djelotvoran i pouzdan sustav upravljanja, što uključuje i raspodjelu dužnosti te sprječavanje sukoba interesa, na način da se promiču integritet tržišta i interesi klijenata Društva. Temeljni akti Društva kojima se uređuje sustav upravljanja u Društvu su Poslovnik o radu Uprave, Odluka o raspodjeli poslova Uprave i Politika za izbor i procjenu ispunjenja uvjeta za članove Uprave.

Upravu Društva čine dva člana Uprave od kojih se jedan imenuje predsjednikom Uprave, pri čemu su isti ovlašteni zastupati Društvo pojedinačno i samostalno. Struktura i sastav uprave kao organa upravljanja Društva moraju u svakom trenutku biti takvi da svojom raznolikošću u pogledu stručnih znanja, sposobnosti i iskustva pojedinih članova osiguravaju adekvatno upravljanje Društvom, posebice imajući u vidu poslovnu strategiju Društva, vrstu, opseg i složenost poslova koje obavlja te profil rizičnosti. U tom smislu ukupni sastav uprave Društva mora osigurati odgovarajuću „pokrivenost“ sljedećih područja poslovanja: poslove trgovanja s vrijednosnim papirima na domaćem i inozemnim tržištima kapitala, poslove vezano uz upravljanje imovinom, obavljanje kontrolnih funkcija, upravljanje rizicima, poslovanje odjela potpore, računovodstvo i financije, pravne poslove, ljudske resurse i nabavu, informatiku i informacijsku sigurnost. Prilikom raspodjele gore navedenih područja poslovanja između pojedinih članova uprave, uprava je dužna voditi računa da svaki pojedini član uprave preuzme primarnu nadležnost i odgovornost za ona područja za koja ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo. Raspodjela navedenih područja poslovanja utvrđuje se posebnom odlukom uprave gdje je propisana specifična nadležnost pojedinog člana uprave, međutim isto nema utjecaj na odgovornost članova uprave.

U skladu s važećom odlukom o raspodjeli poslova unutar Uprave predsjednik Uprave zadužen je za vođenje i koordinaciju, te nadzor aktivnosti u odjelu trgovanja financijskim instrumentima, odjelu potpore, odjelu računovodstva, za nadzor aktivnosti vezanih uz informatičku podršku, te nadzor aktivnosti vezanih uz funkciju upravljanja rizicima. Član Uprave zadužen je za koordinaciju aktivnosti i nadzor nad kontrolnom funkcijom usklađenosti poslovanja s relevantnim propisima, za vođenje, koordinaciju i nadzor aktivnosti u odjelu upravljanja portfeljima klijenata, te za upravljanje ljudskim resursima. Bez obzira na podjelu poslova, članovi Uprave, u smislu Pravilnika o radu uprave, zajednički donose sve važnije odluke, te zajedno odgovaraju za rad svih organizacijskih jedinica unutar Društva.

Uprava je posebice odgovorna za vođenje poslova Društva, uspostavljanje i primjenu djelotvornog i pouzdanog sustava upravljanja, osiguravanje provedbe nadzornih mjera te periodičko preispitivanje učinkovitosti politika i postupaka društva usvojenog u svrhu usklađenja s relevantnim propisima. Članovi Uprave u svakom trenutku moraju ispunjavati uvjete za članstvo u upravi određene relevantnim internim i eksternim propisima. Politika za izbor i procjenu ispunjenja uvjeta za članove uprave definira uvjete koje moraju kontinuirano zadovoljavati članovi

uprave i nositelji ključnih funkcija te postupke procjene zadovoljavanja tih uvjeta, kako bi svi članovi uprave zajedno, kao tijelo upravljanja Društvom, u svako doba bili primjereni za neovisno i samostalno vođenje poslova Društva. Politikom se propisuju postupci za uvodnu i kontinuiranu edukaciju članova uprave u svrhu osiguranja trajne prikladnosti njihovih stručnih znanja kao i plan sukcesije za imenovanje na funkciju u upravi. Prilikom imenovanja članova uprave, članovi Društva vode računa da je struktura uprave dovoljno raznolika. S obzirom na veličinu Društva i njegov značaj, vrstu, opseg i složenost poslova koje Društvo obavlja te s obzirom na tržišta na kojima Društvo obavlja poslove cilj politike raznolikosti Društva je uprava sa dovoljno širokim rasponom stručnih znanja, sposobnosti i radnog iskustva kandidata. Pri procjeni raznolikosti strukture uprave uzima se u obzir sljedeći kriteriji (i) stručna znanja stečena tijekom formalne naobrazbe i (ii) radno iskustvo.

S obzirom na veličinu, unutarnju organizaciju i prirodu, opseg i složenost poslovanja nije osnovalo poseban odbor za imenovanja, odbora za primitke i odbora za rizike.

Strategija upravljanja rizicima Društva odražava temeljni odnos Društva prema rizicima kojima jest ili bi moglo biti izloženo u poslovanju radi sprječavanja nedosljednosti, nejasnoća i neuravnoteženosti pri upravljanju, te je temeljni dokument iz kojeg proizlazi politika Društva u upravljanju rizicima. Strategijom upravljanja rizicima određuje se sklonost Društva pri preuzimanju rizika, ciljevi i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima, kao i osnovna načela izvođenja postupka ocjenjivanja potrebnog internog kapitala. Svrha propisivanja Politike upravljanja rizicima Društva jest provođenje Strategije upravljanja rizicima. Politikom upravljanja rizicima propisuju se i postupci i mjere upravljanja pojedinim rizicima. Uprava Društva odobrava navedene temeljne akte Društva vezano za upravljanje rizicima slijedom čega je upoznata i kontrolira politike upravljanja rizicima koje primjenjuje Društvo. Sustav izvještavanja unutar Društva uspostavljen je temeljem Pravilnika o internoj kontroli poslovanja, kojim su unutar Društva uspostavljene i dvije kontrolne funkcije odnosno funkcija praćenja usklađenosti i funkcija upravljanja rizicima.

U cilju osiguranja pravilnog i učinkovitog obavljanja rada te smanjivanja rizika poslovanja Društva na najmanju moguću mjeru, Društvo osigurava primjenu pravila kojima se utvrđuje organizacijska struktura Društva te kadrovski i drugi uvjeti za obavljanje poslova unutar organizacijske strukture Društva. U tom smislu Uprava osigurava da radna mjesta unutar organizacijske strukture popunjavaju osobe s odgovarajućim vještinama, znanjem i stručnošću kao i odgovarajuće resurse, postupke i mehanizme za pružanje investicijskih usluga.

S obzirom na veličinu Društva, Društvo, osim članova Uprave, nema radna mjesta u organizaciji koja bi trebalo smatrati ključnim funkcijama, koje bi zaposlenicima omogućavale značajan utjecaj na upravljanje investicijskim društvom. Zaposlenici u pojedinim organizacijskim jedinicama odgovaraju izravno Upravi.

Zaposlenici organizacijskih jedinica Društva, svaki u okviru zaduženja i odgovornosti radnog mjesta, osiguravaju javnu objavu i priopćavanje podataka u skladu s relevantnim propisima.

Društvo osigurava integritet računovodstvenog sustava i sustava financijskog izvještavanja. Provođenje godišnje revizije osigurava da je izrada financijskih izvještaja u svemu u skladu s međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Društvo dokumentira, redovito ažurira i primjenjuje poslovne procese koji se odnose na usluge koje pruža i poslovanje Društva u skladu s tolerancijom na rizik te redovito provodi i dokumentira testiranje otpornosti na stres.

Društvo primjenjuje odgovarajuću politiku primitaka osoba uključenih u pružanje usluga klijentima, čiji je cilj sprječavanje neodgovornog poslovnog ponašanja prema klijentima, kao i izbjegavanje sukoba interesa u odnosu s klijentima.

Uprava Društva redovito prati i procjenjuje učinkovitost sustava upravljanja te poduzima mjere za ispravljanje uočenih nedostataka.

III. KOMUNIKACIJA S KLIJENTIMA

Sva izvješća, potvrde i druge obavijesti vezane uz poslove koje obavlja za klijenta, Društvo će dostavljati klijentu na adresu elektroničke pošte odnosno na adresu prebivališta/sjedišta ili dopisnu adresu klijenta u skladu s podacima navedenim u obrascu osobnih podataka, te u poslovnim prostorijama Društva, dok su korisnicima eTrade brokerske usluge sva izvješća dostupna u okviru aplikacije.

Uredovno radno vrijeme Društva za klijente je svakog dana, od ponedjeljka do petka, od 9:00 do 16:00h (osim ureda Zagreb od 9:30 do 17:30), izuzev državnih praznika i ostalih neradnih dana sukladno javno objavljenom kalendaru trgovinskih dana Zagrebačke burze. Klijent može ostvariti kontakt s Investicijskim društvom na adresi sjedišta odnosno na lokaciji ureda putem kojih posluje. Lokacije na kojima Investicijsko društvo posluje su:

FIMA-VRIJEDNOSNICE d.o.o.
Varaždin, Vrazova 25

Odjel trgovanja – Republika Hrvatska i inozemstvo
Tel: + 385 42 660 963
Fax: + 385 42 660 989
e-mail: trading@fima.com; inotrgovanje@fima.com

Osijek, Trg Slobode 8/1
Tel: + 385 31 636 510

Zagreb, Kačićeva 2
Tel: + 385 1 63 98 352

Rijeka, Užarska 17
Tel: + 385 51 680 753

Funkcija za upravljanje pritužbama:
Mail: mstrniscak@fima.com
Tel: + 385 1 63 98 352

Internetska stranica: <https://fima-vrijednosnice.hr/>
Bloomberg kod: FMVR

Društvo će, za slučaj nedostupnosti na bilo koji od naprijed navedenih telefonskih brojeva, a u okviru plana neprekinutosti poslovanja, zaprimati naloge na telefonski broj + 385 42 203 952. Klijenti mogu komunicirati sa zaposlenicima Društva kao i primati dokumentaciju na Hrvatskom, Engleskom i Njemačkom jeziku, u poslovnim prostorijama Društva, mailom ili telefonski. Investicijsko društvo će obavještavati klijente o promjeni podataka navedenih u ovom poglavlju putem Internet stranice Investicijskog društva, te putem obavijesti izložene u poslovnim prostorijama. Klijent je obavezan obavještavati Društvo o promjeni adrese i drugih kontakt podataka, a posebice o promjeni brojeva bankovnih računa za isplatu novčanih sredstva. Ako klijent propusti obavijestiti Društvo smatrat će se da je Društvo uredno ispunilo svoju obvezu koristeći za upućivanje obavijesti postojeće kontakt podatke klijenta.

Društvo ima nekoliko različitih računa za posebne namjene u Republici Hrvatskoj, na koje klijenti mogu uplaćivati novčana sredstva sukladno sklopljenom ugovoru:

Kod Zagrebačke banke d.d.: račun br. HR9423600001300053109
Kod OTP banke d.d.: račun br. HR1324070001300322261
Kod Hrvatske poštanske banke d.d.: račun br. HR9123900011300052761

Način podnošenja pritužbi

Pritužbom se smatra bilo koji prigovor upućen od strane klijenata, odnosno izjava nezadovoljstva u vezi s pružanjem investicijskih usluga i obavljanjem investicijskih aktivnosti odnosno pružanjem pomoćnih usluga. Društvo ima uspostavljenu funkciju upravljanja pritužbama, a istu obavlja funkcija praćenja usklađenosti.

Pritužbu je moguće podnijeti na standardiziranom Obrascu za pritužbe koji je dostupan na Internet stranici Investicijskog društva u elektronskom obliku ili u slobodnoj formi, putem elektroničke pošte, poštanske pošiljke ili osobno, u bilo kojoj poslovnoj prostoriji Investicijskog društva. Društvo razmatra i pritužbe upućene telefonski, no ako takvu pritužbu nije moguće riješiti odmah u neposrednom kontaktu s klijentom, pritužbu je potrebno uputiti u pisanom obliku na jedan od uvodno opisanih načina.

Investicijsko društvo neće odgovarati na anonimne pritužbe, te je stoga u pritužbi potrebno navesti osobne podatke i sadržaj pritužbe te po mogućnosti adresu za dostavu odgovora. Za podnošenje pritužbe potrebno je koristiti jednu od kontakt adresa ili brojeva telefona objavljenih u Općim uvjetima ili je pritužbu potrebno podnijeti izravno funkciji za upravljanje pritužbama.

Investicijsko društvo vodi Registar pritužbi u elektronskom obliku te obavještava podnositelja pritužbe o načinu rješavanja pritužbe u roku od 15 dana od dana podnošenja pritužbe, pod uvjetom da je pritužba podnesena u skladu s Općim uvjetima. Za obavijest podnositelju pritužbe Investicijsko društvo koristi adresu za dostavu iz pritužbe, odnosno kanal dostave kojim je pritužba primljena.

Ako podnositelj pritužbe nije zadovoljan načinom rješavanja pritužbe, može se primjerice obratiti Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga odnosno može pokrenuti građansku tužbu, podnijeti prijedlog za mirenje ili pokrenuti alternativno rješavanje potrošačkog spora. Prijedlog za alternativno rješavanje potrošačkog spora može se podnijeti Centru za mirenje Hrvatske gospodarske komore, Zagreb ili nekom od drugih nadležnih tijela.

Podaci o klijentu koje Društvo prikuplja

Sukladno relevantnim propisima Društvo je obvezno prije uspostavljanja poslovnog odnosa od klijenta prikupiti sljedeće podatke i dokumente:

- od fizičkih osoba Investicijsko društvo prikuplja podatke o imenu i prezimenu, prebivalištu/uobičajenom boravištu, datumu i mjestu rođenja, OIB-u, broju i nazivu identifikacijske isprave, IBAN broju.
- od pravnih osoba Investicijsko društvo prikuplja podatke o nazivu, sjedištu, OIB-u, osobama ovlaštenim za zastupanje, IBAN broju, stvarnim vlasnicima.
- Investicijsko društvo obvezno je od klijenata, fizičkih i pravnih osoba, prikupiti i podatke potrebne za provođenje dubinske analize sukladno propisima koji reguliraju sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma, kao i podatke o stvarnim vlasnicima te o političkoj izloženosti fizičke osobe ili stvarnih vlasnika pravne osobe kada su isti strane osobe.

U svrhu opisanu pod c) Društvo prikuplja samo podatke koji su kao obvezni propisani Zakonom, a opseg podataka razlikuje se ovisno o ocjeni rizičnosti pojedinog klijenta. Izjavu o stvarnom vlasniku pravne osobe daje pod kaznenom i materijalnom odgovornošću osoba ovlaštena za zastupanje.

d) Sa svrhom provođenja FATCA i CRS regulative Društvo prikuplja podatke o fizičkim i pravnim osobama, potrebne za utvrđivanje FATCA statusa i podatke o rezidentnosti za potrebe dostave informacija o financijskim računima (CRS regulativa). FATCA status ima fizička ili pravna osoba kod koje se utvrdi bilo koji od pokazatelja zbog kojih se na tu osobu primjenjuje navedeni američki porezni FATCA zakon, usmjeren na sprječavanje američkih poreznih obveznika da korištenjem inozemnih računa izbjegnu plaćanje poreza. U skladu s FATCA regulativom, financijske institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj obveznici su identifikacije SAD subjekata te izvještavanja o određenim računima i podacima na području primjene FATCA-e.

IV. RAZVRSTAVANJE KLIJENATA

Investicijsko društvo dužno je klijente s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, financijsku situaciju i ulagačke ciljeve, razvrstavati kao **male odnosno profesionalne ulagatelje** te ih obavijestiti o kategoriji u koju su razvrstani.

Društvo će sve svoje klijente koji: (i) ispunjavaju uvjete iz čl. 101. Zakona o tržištu kapitala (dalje: ZTK) razvrstati kao profesionalne ulagatelja, (ii) ispunjavaju uvjete iz čl. 116. ZTK-a razvrstati kao kvalificirane nalagodavatelje, dok će (iii) sve ostale klijente Investicijsko društvo razvrstati kao male ulagatelje. Društvo će klijenta obavijestiti o kategoriji ulagatelja koju mu je dodijelilo te klijent sklapanjem odgovarajućeg ugovora, potpisom istog potvrđuje da je suglasan s provedenim razvrstavanjem. Društvo će podatke koje prikupi o klijentu, odnosno podatke koje mu dostavi klijent smatrati vjerodostojnima, osim u slučaju kada nedvojbeno proizlazi da dostavljeni podaci nisu točni. Politika razvrstavanja klijenata detaljno je opisana u Općim uvjetima poslovanja Društva.

Pravo na razvrstavanje u drugu kategoriju

Promjena kategorizacije klijenta može se pokrenuti na inicijativu klijenta ili Društva s ciljem da se: (a) klijenta koji je razvrstan u kategoriju profesionalnog ulagatelja tretira kao malog ulagatelja, (b) klijenta koji je razvrstan u kategoriju kvalificiranog nalagodavatelja tretira kao profesionalnog ili kao malog ulagatelja, (c) klijenta koji je razvrstan u kategoriju malog ulagatelja tretira kao profesionalnog ulagatelja (samo na inicijativu Klijenta).

a) Društvo može profesionalnom ulagatelju na njegov zahtjev omogućiti tretman s višom razinom zaštite, kakav pruža malim ulagateljima. Ako klijent koji je razvrstan kao profesionalni ulagatelj želi promjenu statusa i tretman s višom razinom zaštite kakav imaju mali ulagatelji, ako smatra da nije u mogućnosti ispravno procijeniti ili upravljati uključenim rizicima, obavezan je uputiti Društvu pismeni zahtjev u kojem će zatražiti veći stupanj zaštite (vezano uz sve ili samo neke usluge ili proizvode), te pristupiti sklapanju Ugovora o dodjeli statusa malog ulagatelja, u odnosu na sve ili samo neke proizvode i usluge ili transakcije, prema kojem ugovoru se prema klijentu neće primjenjivati pravila poslovnog ponašanja kao prema profesionalnom ulagatelju.

b) Društvo će kvalificiranim nalagodavateljima pružati investicijske usluge bez pridržavanja obaveza pružanja zaštite kakvu osigurava malim i profesionalnim ulagateljima. Ako klijent koji je kvalificirani nalagodavatelj želi promjenu statusa i tretman s višom razinom zaštite kakav imaju profesionalni odnosno mali ulagatelji, obavezan je uputiti Društvu pismeni zahtjev u kojem će zatražiti veći stupanj zaštite (vezano uz sve ili samo neke usluge ili proizvode), navesti da li želi tretman primjeren za male ili profesionalne ulagatelje te pristupiti sklapanju Ugovora o dodjeli statusa profesionalnog odnosno malog ulagatelja. U odnosu na druge ugovorne strane sa sjedištem u drugoj državi članici Društvo će istima priznati status kvalificiranog nalagodavatelja ako je to propisano zakonodavstvom ili mjerama te druge države članice. Društvo će u tom slučaju ishoditi potvrdu druge ugovorne strane da pristaje na status kvalificiranog nalagodavatelja što može biti učinjeno i u okviru međusobnog ugovora.

c) Ako klijent koji je razvrstan kao mali ulagatelj želi promjenu statusa u odnosu na sve ili samo neke proizvode i usluge obavezan je pismenim putem zatražiti tretman profesionalnog ulagatelja, općenito ili u odnosu na neku posebnu investicijsku uslugu, transakciju, vrstu transakcije ili proizvod. Investicijsko društvo će prije promjene statusa izvršiti procjenu znanja i iskustva kako bi utvrdilo ispunjava li klijent barem dva od sljedeća tri uvjeta:

- veličina portfelja financijskih instrumenata klijenta prelazi 4 milijuna kuna,
- klijent je na za njega mjerodavnom tržištu kapitala izvršio prosječno 10 transakcija značajne vrijednosti, unutar svakog tromjesečja, unatrag godine dana,
- klijent ima najmanje godinu dana radnog iskustva u financijskom sektoru na poslovima koji zahtijevaju znanje o planiranim transakcijama ili uslugama.

Klijent je obavezan prije dodjele statusa profesionalnog ulagatelja u posebnom dokumentu odvojenom od ugovora pismeno potvrditi da je svjestan posljedica drugačije klasifikacije.

Investicijsko društvo će klijenta prije razvrstavanja u drugu kategoriju pismeno upozoriti koju razinu zaštite i prava, koju pruža Sustav zaštite ulagatelja, može izgubiti.

Klijenti koji se smatraju profesionalnim ulagateljima, a Investicijsko društvo im je dodijelilo status malih ulagatelja mogu zatražiti promjenu kategorije bez provođenja prethodno opisane procedure.

V. INFORMACIJE U VEZI SA ZAŠTITOM FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA I NOVČANIH SREDSTAVA KLIJENATA

Pravo vlasništva klijenata zaštićeno je u okviru Zakona o tržištu kapitala koji podrazumijeva odvajanje imovine klijenata od imovine investicijskog društva. U tu svrhu Investicijsko društvo uz redovne račune kod poslovnih banaka ima i račune za posebne namjene koji sukladno zakonskim odredbama ne ulaze u imovinu Investicijskog društva, u njegovu stečajnu ili likvidacijsku masu niti mogu biti predmetom ovrhe u vezi potraživanja prema Investicijskom društvu. Računi za posebne namjene služe isključivo za uplatu i isplatu novčanih sredstava klijenata u svrhu kupnje odnosno prodaje financijskih instrumenata po nalogu klijenata.

Investicijsko društvo je kao član SKDD-a u obvezi uplaćivati povratna sredstva u jamstveni fond s obzirom na rizik namire za trgovanje u Republici Hrvatskoj te kao član Fonda za zaštitu ulagatelja kojim upravlja SKDD, nepovratna sredstva u Fond za zaštitu ulagatelja pri čemu su kod fonda osigurane tražbine u iznosu do 150.000,00 kn po klijentu Društva, a za slučaj kada Investicijsko društvo nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze prema klijentima, i to:

- Novčane tražbine koje duguje svom klijentu ili koje pripadaju klijentu, a koje Društvo **drži** za klijenta vezano za investicijske usluge koje ima s njim ugovorene,
- Financijski instrumenti koje drži, administrira ili s njima upravlja za račun svog klijenta u vezi s investicijskim uslugama koje ima s njim ugovorene.

Detaljnije informacije o sustavu zaštite ulagatelja, te osiguranom slučaju za isplatu iz fonda, dostupne su na Internetskoj stranici Investicijskog društva, kao i u poslovnim prostorijama Investicijskog društva kroz dokument Informacije o sustavu zaštite ulagatelja.

Novčana sredstva koja klijent uplati za kupnju financijskih instrumenata kao i novčana sredstva od prodaje financijskih instrumenata Investicijsko društvo će držati odvojeno od vlastitih novčanih sredstava, na računima za posebne namjene u Republici Hrvatskoj, odnosno na odgovarajućim računima kod ovlaštenih financijskih institucija u inozemstvu. Financijske instrumente klijenata Investicijsko društvo će držati kod ovlaštenog skrbnika u Republici Hrvatskoj i/ili u inozemstvu. Svi navedeni računi otvaraju se u ime Investicijskog društva, a za račun klijenata Društva.

U slučaju kada bi Hrvatska narodna banka utvrdila nedostupnost depozita kod kreditne institucije u Republici Hrvatskoj u kojoj je Društvo položilo novčana sredstva u svoje ime, a za račun svojih klijenata (računi za posebne namjene), takvi su računi izrijeком isključeni iz kategorije „prihvatljivih depozita“ odnosno depozita čiji imatelji ostvaruju pravo na obeštećenje sukladno odredbama važećeg Zakona o osiguranju depozita. Stoga se klijenti upozoravaju da Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banka u prethodno opisanom slučaju ne bi obeštetila klijente Investicijskog društva čija se sredstva nalaze na navedenim računima za posebne namjene. Nadalje, u konkretnom slučaju novčana sredstva klijenata nisu zaštićena niti u okviru sustava zaštite ulagatelja, s obzirom da isti ne pokriva slučajeve propasti treće strane kod koje investicijsko društvo drži imovinu klijenata.

Upozoravaju se klijenti da Investicijsko društvo novčana sredstva i financijske instrumente koje drži kod ovlaštenih skrbnika u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu, drži zbirno, odnosno na zbirnim skrbničkim računima. Računi kod skrbnika u inozemstvu su u nadležnosti zakonodavstva trećih država slijedom čega se i prava klijenata u vezi s predmetnom imovinom mogu razlikovati. Pri odabiru treće strane na čijim računima se deponiraju financijski instrumenti odnosno novčana sredstva klijenata, vodi se računa o stručnosti i tržišnom ugledu treće strane, te zakonom propisanim uvjetima i tržišnim praksama koje se odnose na držanje financijskih instrumenata i novčanih sredstava. Društvo ne preuzima odgovornost za gubitak ili štetu nastalu uslijed propusta ili insolventnosti treće strane ili njihovih trećih strana već odgovara klijentu samo za izbor treće strane odnosno da je prilikom odabira postupalo stručno i s dužnom pažnjom sukladno odredbama Zakona o tržištu kapitala, drugih zakona i podzakonskih propisa.

Pohrana imovine na zbirnim računima može dovesti do sljedećih rizika:

– Nemogućnosti identifikacije krajnjih vlasnika financijske imovine kod skrbnika - u slučaju bilo kakvog gubitka može doći do problema identifikacije krajnjih vlasnika imovine na zbirnim računima. Ipak, u većini zemalja postoje jasna i jednostavna zakonska rješenja ovakvih problema.

- Zaštita imovine - nerazdvajanje imovine na razini centralnog depozitorija predstavlja rizik da se posrednik u lancu, sudionik centralnog depozitorija ili drugi posrednik, smatra krajnjim vlasnikom vrijednosnih papira. Propust u identifikaciji na strani skrbnika može dovesti do situacije u kojoj krajnjem vlasniku vrijednosnih papira prijete oduzimanje imovine ako jedan ili više posrednika u lancu postanu insolventni.

- Prisilna posudba – kao faktor izvan utjecaja Investicijskog društva, a uslijed rutinskog i nesvjesnog postupka inozemne treće strane pri čemu po nastanku privremene neravnoteže, posljedica manjka može biti prisilna posudba financijske imovine jednog klijenta bilo kojem drugom klijentu koji u tom trenutku želi raspolagati svom svojom imovinom.

- Transparentnost - zbirni računi na razini centralnog depozitorija, zajedno s neprikladnom identifikacijom krajnjih vlasnika vrijednosnih papira, mogu onemogućiti regulatorne vlasti, porezne vlasti, izdavatelja, i bilo koji drugi subjekt s pravom prikupljanja informacija o pozicijama i kretanjima vrijednosnih papira na razini centralnog depozitorija, da identificiraju stvarne vlasnike vrijednosnih papira.

- Korporativne akcije - zbog mogućeg postojanja većeg broja skrbnika i podskrbnika, između izdavatelja vrijednosnih papira i klijenta može doći do zakašnjenja, odnosno nemogućnosti da se u roku sudjeluje u korporativnoj akciji.
- Korporativne akcije – raspodjela dionica ili frakcija -u slučaju više imatelja financijske imovine na zbirnom računu prilikom raspodjele dionica ili frakcija za određene korporativne akcije može doći do problema zaokruživanja broja dodijeljenih dionica za pojedine klijente u točnom omjeru u kojem klijenti drže financijsku imovinu.
- Korporativne akcije - sukobljeni glasovi - u slučaju kada skrbnik pohranjuje vrijednosne papire na zbirnom računu kod treće strane za više klijenata, neki možda žele glasati „za“ po određenom pitanju, dok drugi žele glasati „protiv“. U teoriji može postojati rizik da relevantni pravni sustav ne dopušta da jedan investitor glasa oprečno.
- Porezni procesi - struktura zbirnih računa, bez kategorije investitora ili bez kategorije djelatnosti, može donijeti značajne nedostatke kod obrade poreza na strani poreznih vlasti, agenata, centralnih depozitorija i posrednika. U vidu poreza na transakcije, za one centralne depozitorije koji imaju ulogu u procjeni i prikupljanju poreza na transakcije, struktura zbirnih računa na razini centralnog depozitorija može onemogućiti razlikovanje transakcija koje su podložne porezu i transakcija koje su oslobođene. Takva struktura može dovesti do problema na razini centralnog depozitorija ako su centralni depozitorij, izdavatelj ili skrbnik odgovorni za proces obračuna poreza i naplate poreza.
- Ostali rizici - ako relevantni pravni sustav ne prepoznaje zbirni račun kao valjani pravni oblik računa, u slučaju da treća strana nije u mogućnosti razdvojiti imovinu Investicijskog društva ili skrbnika od imovine klijenta može postojati rizik da klijent nema u svakom trenutku vlasnička prava na svoje pozicije. Navedeni rizici pohrane imovine na zbirnim računima mogu biti u većim razmjerima u slučajevima u kojima pravni ili regulatorni sustav nije razvio jasnu predodžbu o zbirnim računima.

Gdje je primjenjivo odredbe o rizicima vezanim uz držanje imovine na zbirnim skrbničkim računima odnose se i na imovinu klijenata na zbirnim skrbničkim računima koja se odnosi na vrijednosne papire hrvatskih izdavatelja. Klijent se upozorava da je trgovanje financijskim instrumentima u inozemstvu naročito povezano s rizicima, kao što su primjerice rizik promjene tečaja, politički rizik ili rizik zemlje, rizik promjene poreznih propisa, utjecaj inflacije kao i dodatnim troškovima vezanim primjerice uz konverziju i transfer novca, skrbničke naknade i sl. Klijent sklapanjem bilo kojeg ugovora s Investicijskim društvom, kao i zadavanjem naloga za kupnju ili prodaju financijskih instrumenata, potvrđuje da je u potpunosti upoznat s gore navedenim rizicima te činjenicom da Investicijsko društvo ne odgovara za štetu uzrokovanu ostvarenjem bilo kojeg rizika.

VI. SAŽETAK POLITIKE SPRJEČAVANJA (UPRAVLJANJA) SUKOBIA INTERESA

Pod potencijalnim sukobom interesa podrazumijeva se svaka situacija u kojoj su Investicijsko društvo ili relevantna osoba u mogućnosti iskoristiti svoj profesionalni ili službeni položaj ili ovlast u svoju osobnu korist ili u korist Investicijskog društva, a na račun (teret) klijenta, ali i svaka druga situacija koja je kao sukob interesa ili zabranjena radnja označena u propisima koji reguliraju tržište kapitala.

Cilj implementirane politike upravljanja sukobom interesa Društva jest da se njome utvrde okolnosti koje predstavljaju ili koje mogu dovesti do sukoba interesa te da se utvrde postupci koje je potrebno poštovati i mjere koje treba donijeti radi sprečavanja takvih sukoba ili upravljanja njima. Predmetni postupci i mjere osmišljeni su tako da se njima osigura da relevantne osobe koje se bave različitim poslovnim aktivnostima koje uključuju sukob interesa obavljaju navedene aktivnosti sa stupnjem neovisnosti koji je primjeren veličini i aktivnostima Društva te riziku od nastanka štete za interese klijenata.

Osnovna načela koja Investicijsko društvo primjenjuje u cilju sprječavanja sukoba interesa su načelo aktivnog sprječavanja sukoba interesa i načelo transparentnosti. Investicijsko društvo primjenjuje Interni pravilnik o sprječavanju sukoba interesa kojim su propisane mjere za sprječavanje nastanka sukoba interesa, a ako sukob interesa nije moguće izbjeći Investicijsko društvo će klijentima priopćiti okolnosti koje utječu ili mogu utjecati na njihovu neovisnost i objektivnost, a uvijek prije obavljanja posla u ime klijenta.

Relevantne osobe su, u obavljanju transakcija, obvezne postaviti interese klijenata i integritet tržišta kapitala iznad njihovog osobnog interesa.

Društvo radi sprječavanja sukoba interesa i osiguravanja neovisnosti relevantnih osoba uključenih u pružanje investicijskih usluga i pomoćnih investicijskih usluga, odnosno obavljanje investicijskih aktivnosti poduzima sljedeće postupke i mjere:

- (a) usvojilo je i objavljuje interne propise koji reguliraju područje sukoba interesa,
- (b) provoditi periodičnu edukaciju relevantnih osoba u cilju osiguranja pravilne primjene istih,
- (c) uspostavlja i održava evidenciju sukoba interesa,

(d) rješava konkretne slučajeve sukoba interesa odnosno informira klijente o slučajevima sukoba interesa ako nije moguće spriječiti nastanak rizika za njihove interese,

(e) usvojilo je pravila trgovanja za zaposlenike i relevantne osobe Društva,

(f) vodi evidenciju ograničenja s obzirom na transakcije od osobitog interesa Društva i provodi periodične kontrole osobnih transakcija s obzirom na ograničenja,

(g) vodi evidenciju osobnih transakcija relevantnih osoba,

(h) uspostavlja učinkovite postupke za sprečavanje ili kontrolu razmjene informacija između relevantnih osoba uključenih u aktivnosti koje uključuju rizik nastanka sukoba interesa kada bi takva razmjena informacija mogla naštetiti interesima jednog ili više klijenata,

(i) osigurava odvojeni nadzor nad relevantnim osobama čije glavne funkcije uključuju obavljanje aktivnosti za račun klijenta ili pružanje usluga klijentima čiji bi interesi mogli biti u sukobu ili koje na drugi način predstavljaju različite interese koji mogu biti u sukobu, uključujući i interese Društva,

(j) kojima se bilo koja osoba sprečava ili ograničava da izvrši neprimjeren utjecaj na način na koji relevantna osoba pruža investicijske ili pomoćne usluge ili obavlja aktivnosti, (k) kojima se sprečava ili kontrolira istodobno ili uzastopno sudjelovanje relevantne osobe u pojedinim investicijskim ili pomoćnim uslugama ili aktivnostima ako bi takvo sudjelovanje moglo naštetiti valjanom upravljanju sukobom interesa. Zaposlenici Društva ne smiju razmjenjivati darove ili druge znakove zahvalnosti s osobama koje su u bilo kakvom odnosu s Društvom, osim onih darova i znakova zahvalnosti koji su simbolične prirode.

Interni pravilnik o sprječavanju sukoba interesa dostupan je klijentima na uvid u poslovnim prostorijama Investicijskog društva i na Internetskoj stranici Društva.

VII. PRIKLADNOST I PRIMJERENOST PROIZVODA ILI USLUGA INVESTICIJSKOG DRUŠTVA U ODNOSU NA KLIJENTA

1. Procjena prikladnosti

Društvo je obvezno od klijenta, malog ulagatelja, prikupiti podatke o njegovom znanju i iskustvu potrebne za razumijevanje rizika povezanih s uslugom koju mu pruža (vrsti usluga, transakcija i financijskih instrumenata s kojima je klijent upoznat, prirodi, volumenu i učestalosti provedenih transakcija i razdoblju u kojem su one izvršene, te zvanju i zanimanju klijenta) kako bi moglo utvrditi da li je određeni proizvod ili investicijska usluga prikladna za klijenta te ga upozoriti na eventualnu neprikladnost istih, pri čemu Društvo može, na izričit zahtjev, klijentu pružiti traženu uslugu bez obzira na eventualnu neprikladnost.

Ako klijent Društvu ne želi dati podatke ili nije dao dovoljno podataka potrebnih za procjenu prikladnosti, Društvo na izričit zahtjev klijenta može pružiti investicijsku uslugu, ali se klijenti ovim putem upozoravaju da Društvo nije u mogućnosti utvrditi jesu li određene investicijske usluge ili proizvodi za klijenta prikladni.

Podrazumijeva se da kvalificirani nalogodavatelji posjeduju potrebno znanje i iskustvo za ulaganje na tržištu kapitala, te u odnosu na iste Društvo neće provoditi procjenu prikladnosti.

Iznimno, Društvo može bez prikupljanja podataka i procjene prikladnosti, klijentu pružiti investicijsku uslugu kada se radi o pružanju investicijske usluge koja se sastoji isključivo od zaprimanja i prijenosa ili izvršavanja naloga za račun klijenta, s ili bez pomoćnih usluga, osim davanja kredita ili zajma, ako se (i) usluga pruža isključivo na inicijativu klijenta, (ii) Društvo ispunjava zakonske obveze vezane uz uređenje sukoba interesa, (iii) usluga se odnosi na nekompleksne financijske instrumente koji ispunjavaju kriterije iz Delegirane Uredbe (EU) br. 2017/565.

Kada su ispunjeni prethodno navedeni uvjeti Društvo nije u obvezi procijeniti prikladnost proizvoda ili usluge, te zbog toga klijent ne uživa zaštitu koju inače osiguravaju primjenjiva pravila poslovnog ponašanja.

U odnosu na trgovanje svim financijskim instrumentima koji ne zadovoljavaju uvjete za nekompleksne financijske instrumente Društvo će provoditi procjenu prikladnosti.

Društvo može podatke dobivene od klijenta smatrati vjerodostojnima, osim u slučaju kada mu je poznato ili bi mu trebalo biti poznato da su podaci očito zastarjeli, netočni ili nepotpuni.

2. Procjena primjerenosti

Procjena primjerenosti podrazumijeva cijeli postupak prikupljanja podataka i informacija o klijentu, a prije ili tijekom pružanja usluge upravljanja portfeljem financijskih instrumenata ili investicijskog savjetovanja.

Svi podaci ili informacije koje Društvo prikupi o klijentu prije ili tijekom pružanja prethodno spomenutih usluga koriste se isključivo u najboljem interesu klijenta, odnosno s ciljem da Društvo utvrdi da li je strategija u okviru standardizirane usluge upravljanja portfeljem za klijenta primjerena, odnosno da bi Društvo moglo klijentu preporučiti za njega primjerene proizvode ili usluge u okviru usluge investicijskog savjetovanja. Također,

naglašava se važnost prikupljanja točnih i potpunih podataka, jer samo na taj način Društvo može na adekvatan način izvršiti procjenu primjerenosti i postupati u najboljem interesu klijenta.

S druge strane, prikupljanje podataka i informacija o klijentu u okviru procjene primjerenosti (podataka o znanju i iskustvu klijenta na području ulaganja, podataka o financijskoj situaciji, ulagačkim ciljevima klijenta uključujući toleranciju klijenta na rizik) je zakonska obveza Društva, a prethodno navedeni podaci i informacije o klijentu prikupljaju se putem Upitnika za procjenu primjerenosti (u daljnjem tekstu: Upitnik).

Bez tih podataka Društvo ne smije klijentu pružiti uslugu upravljanja portfeljem niti uslugu investicijskog savjetovanja, kao niti u slučaju kada temeljem provedene procjene primjerenosti Društvo utvrdi da tražena usluga odnosno proizvod nisu primjereni za klijenta. Društvo će smatrati istinitima podatke koje klijent prezentira kroz Upitnik, osim ako iz samog upitnika ili usporedbom s kasnije prikupljenim podacima očito proizlazi da su podaci netočni ili kontradiktorni.

Društvo će periodično, u razgovoru s klijentima ili slanjem novog obrasca Upitnika, utvrđivati da li su podaci navedeni u Upitniku još uvijek aktualni i to u odnosu na opće podatke, podatke o ulagačkim ciljevima i financijskoj situaciji, te će u slučaju promjene podataka sastaviti bilješku koja je sastavni dio Upitnika odnosno pohraniti novi Upitnik. Ako klijent ne dostavi tražene podatke prilikom revizije podataka iz upitnika, Društvo će smatrati da nije došlo do izmjene istih odnosno da su podaci kojima raspolaže ažurni, osim ako prema okolnostima slučaja nedvojbeno proizlazi da klijent ne želi dostaviti podatke (npr. klijent izrijeком odbija dostavu podataka) odnosno klijent dostavi podatke koji su očito netočni ili u velikoj mjeri kontradiktorni podacima o klijentu s kojima Društvo raspolaže od ranije, u kojim slučajevima postupanje klijenta može biti razlog za raskid ugovornog odnosa.

Za pravnu osobu podaci o financijskom stanju i investicijskim ciljevima trebaju biti oni pravne osobe, a podaci o znanju i iskustvu trebaju biti podaci osobe koja je ovlaštena izvršavati naloge za račun klijenta pravne osobe pri čemu je potrebno navesti ime takve osobe ako se radi o osobi različitoj od uprave društva. Imajući u vidu karakteristike usluge upravljanja portfeljem znanje i iskustvo procjenjuju se u odnosu na osobu koja ugovara uslugu tj. direktora.

VIII. POLITIKA IZVRŠAVANJA NALOGA

Društvo prilikom izvršavanja naloga, te zaprimanja i prijenosa naloga drugom ovlaštenom društvu postupa prema vlastitoj Politici izvršavanja naloga (dalje u tekstu: Politika). Društvo će prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa tj. sklapanja ugovora o brokerskim uslugama od klijenta ishoditi suglasnost s Politikom. Suglasnost se daje prilikom uspostave poslovnog odnosa, putem izričite izjave u obrascu osobnih podataka, te tijekom poslovnog odnosa na jedan od načina koji osigurava trajni zapis, odnosno telefonski, uz provođenje nesporne identifikacije, te putem elektroničke pošte.

Politika izvršavanja naloga definira postupke i mjere koje Društvo primjenjuje prilikom izvršavanja, odnosno zaprimanja i prijenosa naloga klijenata za kupnju i prodaju financijskih instrumenata ili donesene odluke o trgovanju za račun portfelja s ciljem postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta. Izvršavanje naloga po najpovoljnijim uvjetima za klijenta jedan je od ključnih načina zaštite ulagatelja sukladno Zakonu o tržištu kapitala. Politika Društva primjenjuje se na sve klijente Društva, tj. na male ulagatelje, profesionalne ulagatelje i kvalificirane nalagodavatelje.

Društvo će prilikom izvršavanja naloga poduzeti sve razumne korake kako bi za klijenta postiglo najpovoljniji ishod i pritom će uzeti u obzir elemente relevantne za izvršenje naloga kako slijedi: 1. cijenu financijskog instrumenta, 2. troškove, brzinu, vjerojatnost izvršenja, 3. troškove, brzinu, vjerojatnost namire, 4. veličinu i vrstu naloga te sve druge okolnosti relevantne za izvršenje naloga.

Relativna važnost svakog od navedenih elemenata za utvrđivanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta prvenstveno će se ocjenjivati s obzirom na sljedeće kriterije: 1. obilježja klijenta, uključujući i kategorizaciju klijenta kao malog odnosno profesionalnog ulagatelja, 2. obilježja naloga klijenta, 3. obilježja financijskih instrumenta koji su predmet tog naloga, 4. obilježja mjesta izvršenja na koja se nalog može usmjeriti.

Za trgovanje dionicama, obveznicama, strukturiranim vrijednosnim papirima (ETF, ETN itd.) društvo uzima u obzir sljedeće elemente izvršenja kako bi se dobio najpovoljniji ishod za klijenta te su navedeni elementi rangirani prema njihovoj važnosti, gdje su oni s najvažnijim prioritetom opisani prvi: 1. Cijena/troškovi – Društvo procjenjuje na kojem se od različitih mjesta izvršenja iz ovog Dodatka Politici postiže najpovoljniji ishod s obzirom na cijenu trgovanja, na dosljednoj osnovi. Društvo uzima u obzir sve troškove koji se odnose na izvršenje naloga, koji bi mogli nastati za klijenta što uključuje primjerice troškove mjesta izvršenja, brokerske provizije, troškove prijeboja i namire, poreze koji se naplaćuju prilikom transakcije isl., 2. Brzina/vjerojatnost izvršenja – kako bi se osigurala najveća vjerojatnost i brzina izvršenja Društvo uzima u obzir različite načine komunikacije s trećim stranama, dostupna infrastrukturna rješenja prema trećim stranama i brzina odaziva na upit treće strane (kriterij sigurnog i brzog pristupa trećim stranama odnosno mjestima izvršenja), 3. Ostali kvalitativni faktori – Društvo prilikom trgovanja po nalogu profesionalnih ulagatelja odnosno kvalificiranih nalagodavatelja uzima u obzir i ostale kvalitativne faktore kao što su mogući utjecaj veličine naloga na cijenu izvršenja, nužnost pravovremenog izvršenja, brzina i vjerojatnost namire, te pouzdanost treće strane prilikom izvršenja i namire.

Najpovoljniji ishod u odnosu na izvršenje naloga malih ulagatelja utvrđuje se u odnosu na **ukupne troškove transakcije** što podrazumijeva cijenu financijskog instrumenta i troškove povezane s izvršenjem, a koji uključuju sve troškove koje snosi klijent i koji su izravno povezani s izvršavanjem naloga, uključujući provizije mjesta izvršenja, provizije poravnjanja i namire te sve ostale naknade koje se plaćaju trećim stranama koje su uključene u izvršavanje naloga.

Za profesionalne ulagatelje i kvalificirane nalagodavatelje najpovoljniji ishod uvjetovan je kvalitativnim elementima kao što su veličina naloga, te brzina i vjerojatnost izvršenja i namire, dok su ostali elementi od manje važnosti. Društvo može, klijentu koji je kvalificirani nalagodavatelj, temeljem njegove prethodne suglasnosti, pružati usluge izvršenja te zaprimanja i prijenosa naloga bez pridržavanja pravila iz ove Politike.

Kad Društvo zaprimi nalog s izričitom uputom klijenta, vezano je takvom uputom klijenta u dijelu na koji se uputa odnosi, što znači da nije dužno postupati u skladu s vlastitim mjerama i politikama definiranim u okviru ove Politike. Ako Društvo postupi prema izričitoj uputi klijenta smatrat će se da je ispunilo obvezu postizanja najpovoljnijeg ishoda.

U Politici se pobliže definiraju elementi koje Društvo uzima u obzir prilikom izvršavanja, odnosno zaprimanja i prijenosa naloga drugom ovlaštenom društvu radi izvršenja, mjesta na kojima se izvršavaju nalozi i faktori koji utječu na izbor pojedinih mjesta izvršavanja naloga, te pridruživanje i alokacija naloga klijenata.

Naloga za kupnju ili prodaju financijskih instrumenata istog izdavatelja s istim uvjetima (cijena, vrsta naloga) Društvo može zajednički izložiti kao jedan nalog, ako takvim izlaganjem u pogledu količine ne umanjuje mogućnost izvršavanja naloga. Društvo može pridruživati naloga ako nije vjerojatno da će pridruživanje naloga i transakcija štetiti bilo kojem klijentu čiji se nalog pridružuje i ako uspostavlja i učinkovito provodi politiku alokacije naloga kojom se dovoljno precizno predviđa korektna alokacija pridruženih naloga i transakcija, uključujući i način na koji volumen i cijena navedena u nalogu određuju alokaciju i postupanje s djelomičnim izvršenjima.

Društvo jedanput godišnje preispituje vlastitu politiku i mjere izvršavanja naloga, odnosno svaki put kad nastupi bitna promjena koja utječe na sposobnost Društva da nastavi trajno postizati najpovoljniji mogući ishod pri izvršenju naloga klijenata. Društvo je dužno klijenta s kojim ima kontinuirani poslovni odnos izvijestiti o svim značajnim promjenama u svojim mjerama ili o politici izvršavanja naloga. Društvo će ishoditi ponovnu suglasnost klijenta na Politiku samo u slučaju značajnije izmjene mjera ili same politike izvršavanja naloga. Društvo je dužno na zahtjev klijenta predložiti podatke iz kojih je vidljivo da je nalog izvršen u skladu s vlastitom politikom izvršavanja naloga.

Društvo će na službenoj Internetskoj stranici, na godišnjoj razini objavljivati sljedeće podatke:

a) pet najboljih mjesta izvršenja u smislu volumena trgovanja za sve izvršene Naloga klijenata za male i profesionalne ulagatelje, b) pet najboljih investicijskih društava u smislu volumena trgovanja kojima je u prethodnoj godini prenijelo naloga klijenata na izvršenje za male i profesionalne ulagatelje.

Društvo u određenim slučajevima, kada nalog treba izvršiti na uređenom tržištu odnosno MTP-u gdje Društvo nije član, nalog prosljeđuje na izvršavanje trećim stranama koje su regulirane istovjetnim propisima i/ili mogu omogućiti ispunjenje obveze Društva za postizanjem najpovoljnijeg mogućeg ishoda za klijenta. Investicijsko društvo ne prima nikakve naknade, popuste ili nenovčane koristi za usmjeravanje naloga određenom mjestu izvršenja ili trećoj strani koje bi kršilo zahtjeve o sukobu interesa ili primanju dodatnih poticaja.

IX. UPRAVLJANJE PORTFELJEM FINACIJSKIH INSTRUMENATA

Prava i obveze klijenta i Društva vezano uz upravljanje portfeljem financijskih instrumenata detaljno se uređuju Ugovorom o upravljanju portfeljem koji je standardiziran. Na sve što nije definirano takvim ugovorom, primjenjuju se Opći uvjeti poslovanja i Strategija ulaganja za portfelje kojima upravljaju FIMA-VRIJEDNOSNICE (dalje u tekstu: Strategija ulaganja), koji se uručuju klijentu prije sklapanja Ugovora o upravljanju portfeljem.

Referentne vrijednosti, prema kojima se uspoređuje uspješnost portfelja kojima Društvo upravlja, definirane su u okviru dokumenta Strategija ulaganja po tipovima portfelja koje klijent može odabrati odnosno ugovoriti. Za evaluaciju uspješnosti upravljanja portfeljem uvijek se unaprijed definiraju odgovarajuće referentne vrijednosti (*benchmark pokazatelji*) s obzirom na odabrani tip portfelja. Kao osnovni *benchmark* pokazatelji uzimaju se referentni i vjerodostojni službeni burzovni dionički indeksi tržišta, odnosno njihova kombinacija ako se u okviru tipa portfelja ulaže na tržištima više država.

Vrednovanje pozicija i izračun prinosa za interne se potrebe, u kontekstu donošenja odluka o kupnjama ili prodajama, obavlja dnevnom dinamikom, dok se za potrebe izvještavanja klijenata izračun prinosa radi minimalno kvartalno ili češće na zahtjev klijenta, te isti pokazuje rezultate primijenjene strategije upravljanja portfeljem. Izračun prinosa metoda je za ocjenu strategije upravljanja, te inicira eventualne promjene u budućoj strateškoj alokaciji sredstava.

U okviru usluge upravljanja portfeljem imovina klijenata može biti alocirana isključivo u vrijednosne papire, uključujući i strukturirane vrijednosne papire odnosno burzovno utržive fondove i to kod tipova portfelja koji uključuju ulaganje na inozemnim tržištima. U tom slučaju predmet ulaganja mogu biti samo strukturirani

vrijednosni papiri koji: (i) u sebi ne sadrže financijsku polugu, (ii) koji su radi trgovanja uvršteni na tržištima kapitala u EU/SAD-u i imaju javno dostupan KIID (*Key Investor Information Document*), ako se radi o ETF-ovima uvrštenim na EU tržištima, odnosno prospekt ako se radi o ETF-ovima uvrštenim na tržištu SAD-a, (iii) su visoko likvidni i u svakom trenutku utrživi, (iv) su denominirani u valutama: USD, EUR i HRK. Prilikom odabira između ETF-ova kriteriji za ulaganje su likvidnost na sekundarnom tržištu, veličina imovine pod upravljanjem i troškovi upravljanja.

Društvo primjenjuje strategiju trgovanja sa zaštitom od gubitaka (*stop loss*) na svim pozicijama koje se nalaze u portfeljima kojima Društvo upravlja i to ograničavajući gubitke na 20% u slučaju taktičkog dijela portfelja, odnosno 30% u slučaju strateškog dijela portfelja.

Portfeljima se upravlja u okviru odjela upravljanja imovinom, a odluke donosi *portfolio manager*. Isti odluke donosi samostalno, uvažavajući sva ograničenja Zakona o tržištu kapitala i relevantnih propisa te interno uspostavljenih procedura. Osnovna strategija investiranja, koja se primjenjuje na sve tipove portfelja je podjednaka kombinacija pasivne strategije (*dugoročne politike ulaganja*) i aktivne strategije (kratkoročne politike ulaganja). Cilj je ostvariti što veći prinos uz prihvatljivu i utvrđenu razinu rizika.

X. NAKNADE I POVEZANI TROŠKOVI

Sukladno Zakonu o tržištu kapitala, kako bi Društvo osiguralo da su klijenti svjesni svih troškova i naknada koji će nastati u vezi s pružanjem investicijskih i pomoćnih usluga te kako bi omogućilo evaluaciju tih informacija i usporedbu s različitim financijskim instrumentima i investicijskim uslugama, Društvo je u obvezi klijentima dostaviti jasne i sveobuhvatne informacije o svim troškovima i naknadama pravodobno prije pružanja takvih usluga. Svi podaci o naknadama i ostalim troškovima investicijskih i/ili pomoćnih usluga navedeni su u Cjeniku usluga Društva koji je svakom klijentu ili potencijalnom klijentu dostupan prije ugovaranja konkretnih usluga i aktivnosti.

Društvo će izvršiti *ex ante* i *ex post* izvještavanje klijenata o troškovima, naknadama i dodatnim poticajima povezanim uz pružanje investicijske usluge. *Ex ante* izvještavanje podrazumijeva da su sve relevantne informacije o troškovima, naknadama i dodatnim poticajima dostavljene klijentu pravodobno na trajnom mediju **prije** pružanja investicijske usluge, kako bi se osiguralo da je klijent (mali ulagatelj, profesionalni ulagatelj) sposoban donijeti informiranu odluku o ulaganju. *Ex post* izvještavanje podrazumijeva objavu informacija o stvarnim troškovima i naknadama te dodatnim poticajima **nakon** pružanja investicijske usluge. *Ex post* informacije se temelje na nastalim troškovima i dostavljaju se na personaliziranoj osnovi.

Za trgovanje svim vrstama financijskih instrumenata obračunava se provizija Investicijskog društva, ali i troškovi mjesta trgovanja, troškovi depozitorija kao i eventualni troškovi pohrane vrijednosnih papira. Klijentima čije se transakcije namiruju preko skrbničkog računa naplaćuju se i dodatne naknade utvrđene Cjenikom.

Za trgovanje na inozemnim tržištima mogu postojati i drugi troškovi, kao što su primjerice trošak povrata novca u Republiku Hrvatsku tj. provizija strane banke i provizija domaće banke (npr. u slučaju trgovanja u Republici Srbiji) te ostali troškovi definirani Cjenikom.

Svi troškovi obračunavaju se za svaku pojedinačnu transakciju, osim ako je za pojedinu uslugu Cjenikom određeno drugačije. U slučaju povlačenja naloga, provizija se ne naplaćuje. Usluga upravljanja portfeljem podrazumijeva naplatu naknade za upravljanje, naknade za trgovanje, naknade za uspješnost, te naknade za prijevremeni raskid Ugovora (detaljnije opisano u Cjeniku).

Ako za klijenta nastane trošak, uzrokovan specifičnostima pojedinog tržišta, a koji nije predviđen Cjenikom, Investicijsko društvo će isti posebno obračunati i takav obračun dostaviti klijentu.

Osim navedenih troškova postoji mogućnost da za klijenta nastanu i drugi troškovi povezani s transakcijama kao što su npr. porezi na dividende iz inozemstva ili davanja na ime vlasništva nad financijskim instrumentima koji ovisе o zakonodavstvu države tržišta na kojima klijent ulaže kao i zakonodavstvu Republike Hrvatske, te troškovi korporativnih akcija, pri čemu će Društvo obračunavati klijentu troškove poreza kao i svih pripadajućih naknada.

Društvo će poslati *ex post* izvještaj klijentu na trajnom mediju kojim se potvrđuje izvršenje naloga što je prije moguće, a najkasnije prvog radnog dana nakon izvršenja ili, ako Društvo primi potvrdu od treće strane, ne kasnije od prvog dana nakon primitka takve potvrde treće strane. Klijentima koji koriste brokersku aplikaciju za zadavanje naloga, *ex post* izvještaj je u okviru aplikacije dostupan odmah po izvršenju naloga.

Društvo će dostavljati godišnje *ex post* informacije o svim troškovima i naknadama povezanim s izvršenim transakcijama u vezi kupoprodaje financijskih instrumenata, izvedenica te o realiziranim investicijskim i pomoćnim uslugama ako je: i) prodavalo financijske instrumente ili, ii) ako je klijentu dostavilo dokument s ključnim informacijama ili dokument s ključnim informacijama za ulagatelje (KIID) u vezi s financijskim instrumentima i iii) ako ima ili je imalo kontinuirani odnos s klijentom tijekom godine.

Društvo ima nekoliko različitih računa za posebne namjene u Republici Hrvatskoj, na koje klijenti mogu uplaćivati novčana sredstva, koji računi su navedeni u ovom dokumentu. Uplatu za kupnju vrijednosnih papira/financijskih

instrumenata u stranim valutama moguće je izvršiti na račun otvoren kod OTP banke d.d. i kod Zagrebačke banke d.d. o čemu zainteresirani klijenti mogu dobiti detaljnije informacije kod ovlaštenih osoba Društva.

Za male ulagatelje, prva uplata novčanih sredstava mora biti izvršena s računa koji glasi na ime klijenta i otvoren je u kreditnoj instituciji u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje jednake mjere u vezi sprječavanja pranja novca.

XI. RIZICI POVEZANI UZ TRGOVANJE FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA KOJI MOGU BITI PREDMET USLUGE DRUŠTVA I SVOJSTVA FINACIJSKIH INSTRUMENATA

Financijski instrumenti su a) prenosivi vrijednosni papiri, b) instrumenti tržišta novca, c) udjeli u subjektima za zajednička ulaganja i d) izvedenice. U ovom poglavlju opisani su samo rizici povezani s ulaganjem u prenosive vrijednosne papire (uključujući i strukturirane vrijednosne papire) te rizici povezani s ulaganjem u jedinice u subjektima za zajednička ulaganja, kao i svojstva istih, s obzirom da Društvo trenutno nudi uslugu zaprimanja i prijenosa odnosno izvršenja naloga samo u odnosu na spomenute instrumente. Rizici povezani s izvedenicama kao i njihova svojstva prikazani su u Općim uvjetima poslovanja.

Prenosivi vrijednosni papiri su one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala kao što su: a) dionice i drugi ekvivalentni vrijednosni papiri koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvu ili drugom subjektu te potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za dionice, b) obveznice i drugi oblici sekuritiziranog duga, uključujući i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za takve vrijednosne papire c) svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vrijednosnih papira ili koji se namiruju u novcu pozivanjem na prenosive vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose, robu ili druge indekse ili mjerne veličine.

Osim jednostavnih vrijednosnih papira kao što su dionice ili obveznice, postoje i oni strukturirani, u pravilu složeni vrijednosni papir čija vrijednost ovisi o kretanju temeljnog instrumenta (ili više temeljnih instrumenata) te o uvjetima isplate koji su unaprijed definirani od strane izdavatelja i mogu biti dizajnirani tako da omogućuju sudjelovanje u složenim ulaganjima koje karakterizira specifičan međuodnos očekivanog prinosa i rizika.

Dionice su vlasnički vrijednosni papiri. Imatelj dionica pod određenim pretpostavkama može ostvariti pravo na isplatu dividende ili može ostvariti kapitalni dobitak uslijed rasta cijene dionice na burzi. Vrijednost dionica može značajno fluktuirati, osobito kratkoročno, budući da na cijene utječe mnogo različitih faktora budući da na cijene utječe mnogo različitih faktora kao što su uspješnost poslovanja te vanjski faktori kao primjerice recesija, prirodna katastrofa. U tim slučajevima ističe se tržišni rizik odnosno rizik promjene cijena. U slučaju smanjene potražnje i neefikasnosti tržišta postoji vjerojatnost nemogućnosti prodaje dionica po cijeni približno jednakoj fer vrijednosti (rizik likvidnosti). Ulagatelj također treba biti svjestan rizika neisplate dividende, kreditnog rizika, rizika promjene poreznih propisa, eventualnog valutnog rizika kod ulaganja u dionice denominirane u stranim valutama. Za trgovanje dionicama karakteristični su također i poslovni rizik, financijski rizik, sistematski rizik, gospodarski rizik i društveni rizik.

Obveznice su dugoročni dužnički vrijednosni papiri koji izdavatelja obvezuju na povrat pozajmljenih sredstava u određenom roku i s određenom kamatom koja se isplaćuje periodično ili se pribraja glavnici i isplaćuje pri dospijecu. Obveznice najčešće izdaje država, banke, općine i veća poduzeća. Kada ih izdaju poduzeća radi se o korporativnim obveznicama. Pripadaju u skupinu manje rizičnih vrijednosnih papira, ovisno o bonitetu izdavatelja. Vrijednost obveznica uvelike ovisi o razinama kamatnih stopa pri čemu rast kamatnih stopa rezultira padom vrijednosti obveznica i obratno zbog čega je kod ulaganja u obveznice izražen kamatni rizik. Obveznicu kao dužnički vrijednosni papir karakterizira relativno niži rizik te stabilnije cijene i prinosi u odnosu na dionice. Glavni rizici kojih ulagatelj treba biti svjestan pri ulaganju u obveznice su rizik promjene boniteta izdavatelja, kreditni rizik, rizik opoziva ili prijevremene otplate, rizik likvidnosti, kamatni rizik, tržišni rizik, rizik promjene poreznih propisa, eventualni valutni rizik i rizik događaja. Duži rok do dospijeca općenito je povezan s višim razinama rizika.

Udjeli ili dionice investicijskih fondova predstavljaju proporcionalan udio u ukupnoj imovini fonda. Zatvorene investicijske fondove karakterizira unaprijed zadani broj dionica kojima se trguje na burzi ili nekom drugom organiziranom tržištu, dok otvoreni investicijski fond izdaje nove udjele svakom uplatom ulagača u fond, koji ima pravo u svako doba zahtijevati isplatu udjela iz imovine fonda i na taj način istupiti iz fonda. Osim što rizik ulaganja u investicijske fondove ovisi o strategiji ulaganja i tržišnim trendovima, pri ulaganju u strane investicijske fondove moguće je da isti podliježu različitim poreznim tretmanima. Rizik likvidnosti očituje se na različit način kod otvorenih i zatvorenih investicijskih fondova. Udjeli otvorenih investicijskih fondova isplaćuju se u bilo koje vrijeme na način propisan u prospektu i statutu, a rizik likvidnosti očituje se u utrživosti imovine fonda. Najvažniji rizici ulaganja u spomenute instrumente su kreditni rizik, valutni rizik, kamatni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, rizik promjene poreznih propisa.

Strukturirani vrijednosni papiri općenito su složeni vrijednosni papiri čija vrijednost ovisi o kretanju temeljnog instrumenta (ili više temeljnih instrumenata) te o uvjetima isplate koji su unaprijed definirani od strane izdavatelja i mogu biti strukturirani tako da omogućuju sudjelovanje u složenim ulaganjima koje karakterizira specifičan međuodnos očekivanog prinosa i rizika. Strukturirani proizvodi se koriste u špekulativne svrhe za rizicima sklone investitore, ali i kao instrument zaštite od rizika za konzervativnije ulagatelje. Strukturirani vrijednosni papiri u pravilu zahtijevaju ulagateljevo dobro razumijevanje strukture instrumenta u koje ulaže, te rizika koje podrazumijevaju. Izdavatelji koji posluju pod Uredbom (EU) 1286/2014 objavljuju dokumente s ključnim

informacijama tzv. KIID, koji sadrže pregled svojstava i rizika povezanih s ulaganjem u instrumente na koje se odnose. Od strukturiranih vrijednosnih papira Društvo svojim klijentima omogućuje trgovanje burzovno utrživim instrumentima (npr. ETF, ETN) te prije trgovanja osigurava klijentima dostupnost KIID-a za instrumente kojima se trguje na EU burzama, odnosno prospekta/info-memoranduma za instrumente kojima se trguje na burzama izvan EU kako bi klijenti prije trgovanja utvrdili s kojim je sve rizicima povezano konkretno ulaganje te je li instrument povezan s rizikom financijske poluge.

Rizici povezani s ulaganjem u strukturirane vrijednosne papire su rizik promjene vrijednosti temeljnog instrumenta uslijed promjena kretanja cijena tržišta, rizik volatilnosti temeljnog instrumenta, valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa (npr. imovina ETF-a je uložena u financijske instrumente na čiju vrijednost može utjecati promjena kamatnih stopa), rizik likvidnosti temeljnog instrumenta, rizik financijske poluge te ostalim rizicima kao što su tržišni rizik, kreditni rizik, politički rizik i rizik promjene poreznih propisa.

Ulaganje u financijske instrumente, a s obzirom na njihova svojstva povezano je sa sljedećim rizicima:

a) Tržišni rizik je rizik promjene cijena vrijednosnih papira. Financijski instrumenti podložni su dnevnim promjenama vrijednosti u skladu s tržišnim okolnostima, što može dovesti do smanjenja prinosa ili gubitka vrijednosti portfelja. Dodatno, veći utjecaj na vrijednost portfelja može biti posljedica promijenjenih tržišnih okolnosti uslijed globalnih i/ili regionalnih recesija.

b) Financijski rizik posljedica je strukture financijskih izvora izdavatelja vrijednosnog papira. Pri analizi navedenog rizika neophodno je analizirati financijske pokazatelje izdavatelja vrijednosnih papira. Veći financijski rizik može se negativno odraziti na cijenu vrijednosnog papira.

c) Sistematski rizik je rizik koji je svojstven cijelom tržištu kapitala, tržišnom segmentu, gospodarskoj grani i sl., drugim riječima, cijena određenog vrijednosnog papira može značajno fluktuirati čak i ako se čimbenici kao što su profit, dividende, isplate kamata, konkurentski položaj ili ostali čimbenici izdavatelja vrijednosnog papira nisu promijenili (npr. uslijed promjene razine kamatnih stopa, opće recesije, nepovoljnih vremenskih utjecaja i prirodnih katastrofa, ponašanja ulagača na tržištu i sl.).

d) Rizik promjene tečaja (valutni rizik) javlja se kod ulaganja u vrijednosne papire denominirane u stranoj valuti, te je njihov prinos izložen i riziku promjene tečaja kune prema valuti u kojoj će biti izražen dio ulaganja. Promjena vrijednosti stranih valuta može imati značajan utjecaj na ukupni prinos vrijednosnog papira izraženog u domaćoj valuti.

e) Kamatni rizik je rizik koji proizlazi iz neizvjesnosti buduće cijene novca (buduće kamatne stope). Karakterističan je za dužničke vrijednosne papire (vrijednosne papire s fiksnim prinosom). Cijena financijskog instrumenta s fiksnim prinosom kreće se suprotno od kretanja kamatne stope. Ako se kamatne stope na tržištu povećaju, cijena vrijednosnog papira s fiksnim prinosom pada, i obrnuto, ako se kamatne stope smanje, cijena vrijednosnog papira s fiksnim prinosom raste.

f) Kreditni rizik podrazumijeva opasnost da izdavatelj dužničkog vrijednosnog papira neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze u trenutku njihova dospijanja ili da isti neće moći refinancirati dospelje obveze (rizik refinanciranja). Neispunjavanje obveza ima utjecaj na prinos dužničkih vrijednosnih papira (npr. obveznice, komercijalni zapis i sl.) tog izdavatelja, ali može imati i značajan utjecaj na prinos ostalih vrijednosnih papira predmetnog izdavatelja (npr. na prinos dionica). Također, pad kreditnog rejtinga izdavatelja može uzrokovati pad vrijednosti financijskog instrumenta.

g) Rizik druge ugovorne strane predstavlja rizik da druga ugovorna strana transakcije neće biti u mogućnosti djelomično ili u cijelosti podmiriti svoje obveze koje proizlaze iz ugovora sklopljenog s investitorom. U slučaju otvaranja stečajnog postupka nad izdavateljem financijskog instrumenta očituje se rizik smanjenja ili potpunog gubitka vrijednosti istog (rizik stečaja).

h) Rizik financijske poluge se može vezati uz neke vrste izvedenih ili strukturiranih instrumenata. Ovisno o strukturi financijskog instrumenta, tj. ovisno o tome je li u instrument ugrađen i efekt financijske poluge, ulagatelju može biti omogućeno zauzimanje relativno velike pozicije u temeljnom instrumentu financijske izvedenice/strukturiranog instrumenta u odnosu na višestruko manje inicijalno ulaganje. Takav način ulaganja otvara mogućnost velike zarade, (neproporcionalno velike s obzirom na inicijalno ulaganje), ali sukladno tome i podrazumijeva velike rizike (ovisno o vrsti instrumenta, nekad i višestruko veće nego kod direktnog ulaganja).

i) Operativni rizik je rizik gubitka zbog pogrešaka, prekida ili šteta uzrokovanih neadekvatnim internim procesima, osobama ili vanjskim događajima, uključujući i rizik izmjene pravnog okvira. Primjer je rizik od kvara na informatičkim sustavima i/ili rizik prekida komunikacijskih veza između banaka, centralnih depozitorija i/ili klirinških kuća, burzi i/ili uređenih javnih tržišta financijskih instrumenata.

g) Rizik likvidnosti/utrživosti predstavlja opasnost da se vrijednosni papir u određenom trenutku neće moći prodati ili da se neće moći prodati bez značajnog diskonta.

h) Inflacijski rizik je rizik pada vrijednosti vrijednosnih papira uzrokovan općim rastom cijena.

i) Rizik opoziva ili prijevremene otplate je rizik svojstven obveznicama. Posljedice se javljaju kad izdavatelj ima opciju opoziva obveznice prije njezina dospijanja pod uvjetima koji su u tom trenutku nepovoljni za investitora, ili kada izdavatelj ima opciju prijevremene otplate duga.

j) Gospodarski rizik podrazumijeva utjecaj cikličkih i sezonskih kretanja u gospodarstvu ili pojedinom sektoru na profitabilnost ulaganja u pojedine industrijske grane. Vrijednosni papiri cikličkih djelatnosti kao što je npr. građevinarstvo više će osjetiti utjecaj cikličkih kretanja gospodarstva na svojoj vrijednosti, dok na vrijednosne papire manje cikličkih djelatnosti kao što je npr. prehrambena industrija ciklička kretanja privrede neće imati tako veliki utjecaj.

k) Politički rizik ili rizik zemlje može imati značajan utjecaj na prinos vrijednosnog papira. Takvi rizici uključuju npr. rizik promjene zakonskih propisa, negativna kretanja u međunarodnim odnosima ili unutar države, rizik izbijanja međudržavnih ili unutardržavnih sukoba i sl. Za države u tranziciji u kojima nisu prisutni elementi suvremenog tržišnog gospodarstva, politički čimbenici mogu imati značajan utjecaj na prinos vrijednosnog papira.

l) Rizik promjene poreznih propisa predstavlja vjerojatnost da zakonodavne vlasti promijene porezne propise na način koji bi negativno utjecao na prinos ulaganja u vrijednosne papire na koje utječe promjena takvih poreznih propisa.

m) Društveni rizik obuhvaća mogućnost promjene raspoloženja potrošača prema određenim poduzećima ili cjelokupnim djelatnostima, koji mogu nastati na razne načine (primjerice kao posljedica pokreta za ekologiju i briga oko zagađenja okoliša). Takva društvena klima može dovesti do gašenja skupina poduzeća ili cjelokupnih djelatnosti koje se nisu prilagodile novim trendovima te do stvaranja novih.

n) Rizik događaja obuhvaća mogućnost iznenadnih događaja (prirodne katastrofe, preuzimanja i restrukturiranja, regulatorne promjene itd.) koji mogu imati značajan utjecaj na sposobnost izdavatelja u izvršenju svojih obveza (otplata kamata i glavnice).

U Varaždinu, 04. veljače 2019.

Za FIMA-VRIJEDNOSNICE d.o.o.
Snježana Mihinjač Horvat, predsjednica Uprave
Martina Rončević, članica Uprave